

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ОРГАНИЧНА ХИМИЯ С ЦЕНТЪР ПО ФИТОХИМИЯ

Утвърждавам,
проф. дхн Светлана Симова
/Директор на ИОХЦФ-БАН/

ПРАВИЛНИК

**ЗА СЪЗДАВАНЕ, РЕГИСТРАЦИЯ, ЗАКРИЛА И УПРАВЛЕНИЕ
НА ОБЕКТИТЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ
В ИНСТИТУТА ПО ОРГАНИЧНА ХИМИЯ С ЦЕНТЪР ПО ФИТОХИМИЯ - БАН**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящите правила уреждат реда за създаване, закрила и използване на обектите на интелектуална собственост на Института по органична химия с център по фитохимия при БАН, (ИОХЦФ-БАН) създадени при осъществяване дейността на института и в изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други правоотношения, както и реда за закрила и използване на обекти на интелектуална собственост, върху които са придобити права по друг начин.

Чл. 2. (1) Правата и задълженията на страните по повод създаването и използването на обекти на интелектуална собственост, регламентирани с настоящия правилник, са част от правилника за вътрешния трудов ред на ИОХЦФ.

(2) Служителите на ИОХЦФ, независимо дали са в трудови, граждански или докторантски договорни взаимоотношения с ИОХЦФ, се задължават да пазят в тайна всички обстоятелства, свързани с обекти на интелектуалната собственост на ИОХЦФ, като това задължение е в сила и след прекратяване на договорните отношения с Института в срок от 5 години. Директорът на ИОХЦФ има право да търси дисциплинарна и имуществена отговорност за причинени вреди от неспазване на задължението за конфиденциалност.

II. ОБЕКТИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Чл. 3. (1) Авторското право върху произведения на литературата, науката и изкуството, създадени в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на автора. Работодателят има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия договор не е уговорено друго, да използва така създаденото произведение за свои цели. Работодателят може да упражнява това право по начин и до степен, съответстващи на обичайната му дейност.

(2) При публикуване и разпространяване по какъвто и да е начин на обекти на авторското право, създадени от авторите при изпълнение на служебните им задължения в ИОХЦФ, напълно или частично финансирани от Института, вкл. чрез употреба на материални и нематериални ресурси, или ако за създаването им са използвани опит или квалификация, придобита благодарение на работата в ИОХЦФ, авторите са длъжни да посочват ИОХЦФ-БАН.

(3) Настоящите правила не се прилагат за научни продукти, разработени с цел научното развитие на техните създатели, като дисертации, учебни записки, използвани за четене на лекции и книги, чието написване не е възложено от института и не са използвани финансови средства и интелектуална и материална собственост на института.

III. ОБЕКТИ НА ИНДУСТРИАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 4. (1) ИОХЦФ-БАН е притежател на обект на индустриална собственост (ИС), съгласно член 15 от ЗПРПМ, когато при създаването му изобретателят е:

1. Изпълнявал присъщите за длъжността му служебни задължения;
2. Изпълнявал задължения извън посочените в т.1, но те специално са му били възложени и от това се е очаквало създаване на интелектуална собственост;
3. Използвал материални или финансови средства на Института или БАН, или знания и опит, придобити в резултат на неговата работа.

(2) Правото на собственост върху обект на ИС може да принадлежи съвместно на ИОХЦФ-БАН и изобретателите, и трети страни, ако това е уговорено в договор за съвместно заявяване на обект на индустриалната собственост.

(3) В договорите по ал. 2 задължително се посочват:

- дяловото разпределение на собствеността върху обекта на ИС;
- задълженията по своевременно заплащане на таксите по заявяване, издаване (регистрация) и поддържане на защитните документи;
- разпределението на бъдещи приходи и ползи;
- възнагражденията за изобретателите;
- задължение за своевременно уведомяване при отказ от права върху обекта на ИС.

(4) Правата върху обекти на индустриалната собственост, създадени от докторанти, студенти и специализанти през целия период на обучението им, както и при участието им в проекти, принадлежат на Института.

(5) Ако Институтът, като притежател / съпритежател на обект на индустриална собственост, реши да прекрати поддържането на защитата му, следва своевременно да предложи на изобретателите да им прехвърли правото си на собственост безвъзмездно.

(6) Уведомлението трябва да бъде не по-късно от 3 месеца преди датата за заплащане на таксите за продължаване действието на патента или друг защитен документ.

Чл. 5. Права на изобретателите.

(1) Съгласно чл. 2а от ЗПРПМ, изобретателят на изобретение или на полезен модел има право да бъде посочван в заявката, в издадения патент за изобретение или в свидетелството за регистрация на полезен модел, както и в публикации относно изобретението или полезния модел. Това право е лично и непрехвърлимо.

(2) При заявяване на патент или полезен модел от името на ИОХЦФ, заявителят се задължава коректно да попълни Декларация за действителните изобретатели.

(3) Съгласно чл. 15, ал. 5 и 6 от ЗПРПМ, изобретателите имат право на справедливо възнаграждение, ако такова не е било предвидено в съответния договор.

Когато възнаграждението е несправедливо с оглед на реално получената печалба и ценността на изобретението, то може да бъде увеличено по искане на изобретателя.

(4) При определяне на възнаграждението се вземат предвид:

1. Печалбата, реализирана от всички видове използване на изобретението по време на действието на патента;
2. Ценността на изобретението;
3. Приносът на работодателя, изразяващ се в инвестираните средства за създаване на изобретението, предоставеното оборудване, материали, знания, опит, персонал и друга помощ. Възнаграждението се дължи от работодателя, а когато той не е патентоприжател - от него и патентоприжателя солидарно.
4. Дяловото разпределение на приноса на изобретателите, съгласно чл. 6 ал. 4 т.3.

IV. ПРОЦЕДУРА ЗА РЕГИСТРИРАНЕ НА ОБЕКТИ НА ИНДУСТРИАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 6. Изобретателите, които смятат, че са създали изобретение или полезен модел, се задължават:

(1) Да направят подробно проучване в научната и патентната литература дали

изобретението представлява новост в световен мащаб и е практически приложимо и да изготвят становище, в което са посочени използваните бази данни и ключови думи.

(2) Да уведомят писмено Директора на Института или упълномощено от него лице, като попълнят Формуляр за уведомяване (Приложение №1), придружен със становището по ал.1.

(3) По преценка на Изобретателите или Директора, може да се изиска предварително становище от Патентното ведомство относно новостта и изобретателската стъпка на изобретението или полезния модел. Становището на Патентното ведомство има информативен характер.

(4) Да изготвят доклад до Научния съвет, който съдържа:

1. Договорни отношения и сътрудничество, свързани с обекта.
2. Мотивирано предложение за дялово разпределение на собствеността върху обекта.
3. Дялово разпределение на приноса на всеки от изобретателите от ИОХЦФ.
4. Информация за възможностите за реализацията му.
5. Размер на дължимите такси в Патентното ведомство на РБългария за заявяване (регистрация), получаване на защитни документи и поддържане на обекта; възможност за финансиране.
6. В случай, че Изобретателите желаят защита извън територията на РБългария, трябва да посочат териториалния обхват на защитата и източник за финансиране.

Чл. 7. (1) Директорът внася документите по чл. 6 за разглеждане и решение на първия свикан Научен съвет.

(2) Изобретателите имат право да присъстват на Научния съвет, за да представят разработката си.

Чл. 8. (1) Научният съвет взема решение дали ИОХЦФ ще упражни правото си да заяви патент за изобретение / да регистрира полезен модел.

(2) При положително решение, Научният съвет посочва териториалния обхват на заявката, съзаявителите и разпределението на собствеността.

(3) По предложение на Изобретателите, НС определя лице, което да организира необходимите дейности по заявяването или регистрирането на обекта, вкл. своевременно заплащане на необходимите такси и да кореспондира с Патентното ведомство.

(4) В случай на съвместно заявяване на обекта, в двумесечен срок от решението на НС, Институтът трябва да подпише договор с всички заявители, съгласно чл. 4, ал. 2 и 3 от настоящия правилник.

(5) Ако Научният съвет се откаже от правото на Института на заявител или не вземе решение в тримесечен срок от датата на уведомяването по чл. 6, ал. 2 от този Правилник, правото на заявяване върху патента или полезния модел преминава върху изобретателите.

Чл. 9. (1) ИОХЦФ може да регистрира собствени или съсобствени търговски марки, след решение на НС.

(2) Търговски марки, съдържащи името, част от името или логото на ИОХЦФ, могат да се регистрират само от името на ИОХЦФ след решение на НС.

(3) Името, част от името или логото на Института могат да се използват за търговски и рекламни цели само с решение на НС.

V. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ОБЕКТИ НА ИНДУСТРИАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 10. (1) Директорът разглежда постъпили искания за предоставяне на лицензии за използване на обекти на интелектуална собственост, включително ноу-хау, притежание на ИОХЦФ-БАН.

(2) Искането по ал. 1 се подава в писмена форма до Директора на ИОХЦФ-БАН, който е длъжен да се произнесе по него в срок от 20 работни дни след депозиране на искането. При положително становище от Директора, съгласувано с

изобретателя/ите, се пристъпва към изготвяне на лицензионен договор, който се утвърждава от Научния съвет.

(3) Предоставените лицензии се вписват в регистъра на интелектуалната собственост на ИОХЦФ-БАН и в съответното патентно ведомство.

Чл. 11. (1) Използването на обекти на интелектуална собственост, създадена при финансиране с публични средства и притежание на Института, става с решение на Научния съвет по предложение на Директора на ИОХЦФ-БАН, съгласувано с изобретателя/ите.

(2) Използването на обекти на интелектуална собственост, създадена при финансиране с непублични средства и притежание на Института, става с решение на Директора на ИОХЦФ-БАН, съгласувано с изобретателя/ите.

VI. РЕГИСТРИ и НАГРАДИ ЗА ТВОРЧЕСТВО

Чл. 12. Отговорникът по индустриална собственост или упълномощено от Директора лице създава и поддържа в актуално състояние регистър на обектите на индустриалната собственост на ИОХЦФ-БАН. За всеки обект на ИС се създава досие, което съдържа копия от всички документи, касаещи съответния обект (вътрешна документация, формуляри на Патентното ведомство, договори, споразумения, лицензии и др.)

Чл. 13. Награди за създателите на обекти на интелектуална собственост с доказана научна и практическа стойност се присъждат от Научния съвет.

VII. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЕКТИ НА ИС

Чл. 14. (1) Приходите от търговска реализация на обектите на интелектуална собственост се разпределят съобразно споразумение между изобретателите и заявителите.

(2) За обекти, на които единствен заявител е ИОХЦФ и не е уговорено друго, разпределението на приходите е :

1. За изобретателите - 40 %;
2. За ИОХЦФ-БАН - 60 %; от които задължително за перо ИС се отделят 40 %.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Перо „Интелектуална собственост" се създава с цел осигуряване на средства за закрила, управление и защита на ИС на ИОХЦФ.

2. За всички неуредени в настоящия правилник въпроси се прилага българското законодателство.

Приложения:

Приложение № 1. Формуляр за уведомяване

Настоящият правилник е утвърден от Директора и приет от НС на ИОХЦФ-БАН на 17.12.2020 г. с Протокол №19/17.12.2020 г.